

LATTE OCH KANELBULLE

KRISTINA SUOMELA BJÖRKLUND

Latte och kanelbulle

Kristina Suomela Björklund

Astrid tittade på klockan. Bussen skulle gå snart. Som alltid var hon osäker på om hon stod rätt på busshållplatsen, kanske hon stod för nära någon eller för lång ifrån. Det var ingen som verkade irriterad på henne så hon hade nog gjort rätt, eller, såg inte den där unge mannen lite sur ut? Åh, det var så svårt att veta om hon gjorde riktigt.

Hon rättade till blusen som envisades med att halka bakåt och kände på håret, som var helt vitt fastän hon inte fyllt 75 år ännu. Men kraftigt och med lätt fall så frisören hade klippt en kort lättskött frisyr sist hon var där.

Bussen körde in på hållplatsen. Astrid väntade medan de andra klev på för att se om de satte sig vid tomma säten eller bredvid någon. Naturligtvis satte de sig bredvid någon de kände, men om de inte hade någon vän på bussen, kunde man sätta sig bredvid någon ändå?

Astrid klev på, stämplade biljetten och såg sig osäkert om i bussen. Var skulle hon sätta sig? Den unge mannen som sett irriterad ut förut, stirrade ner i sin telefon och bredde ut sig över två säten. Helt klart ville han inte ha sällskap av en gammal osäker dam. Men där, där var det tomt, det sätet tar jag.

Lättad sjönk Astrid ner på sätet, satte handsävskan i knät med ett stadigt tag om remmarna med båda händerna. Bakom henne fnissade två tonårstjejer och Astrid funderade på om hon gjort något fel i alla fall. För varför fnissade de? Med en lätt suck stirrade hon ut genom det smutsiga bussfönstret.

Flickorna bakom henne pratade högljutt och fnissade åt något igen.

”Men ska vi ta en fika sen då?” hörde Astrid den ena flickan fråga.

”Ja men klart, latten på Kaffekoppen är ju bara sååååå god, klart vi ska fika.”

Flickorna steg av vid en station och det blev lite tystare i bussen. Astrid kände sig lite lättad över att de gick av, nu behövde hon inte oro sig för att de fnissade åt henne. Den unge mannens, som verkat irriterad på henne, telefon ringde och han svarade. Personen i andra änden pratade högt, men inte så högt att Astrid kunde höra vad den sa. Mannen sa inte mycket utan hummade mest till svar men avslutade sen samtalet med att det var bäst de pratade vidare över en fika. Personen i andra änden verkade nöjd med fikaidén och samtalet avslutades.

Bussen körde in på stationen och Astrid gick av tillsammans med de andra passagerarna. Ungdomarna pratade i mun på varandra och bestämde träff för en fika, ett par kvinnor i övre medelåldern skrattade och pratade glatt och bestämde högljutt att nu var det dags för en fika.

Hon stannade upp och tänkte att det var då väldigt vad alla ska fika hela tiden. Förr, när Göran hade levt, då hade de gärna tagit en eftermiddagsfika i trädgården eller åkt iväg till skärgårdscaféet och tagit en kopp kaffe och delat en bit av deras underbara pajer med varm vaniljsås. Astrid undrade vad folk fikade med idag. Skulle hon kanske ta en fika själv idag?

Nåja, först de ärenden som ska uträttas sen fick hon se vad klockan blev.

Efter att ha gjort de inköp som hon skrivit upp gick hon in på Systembolaget. Där hade de byggt om så man fick hämta det man ville ha själv och Astrid kände sig genast osäker. Tar man en korg eller en vagn? Hur skulle det se ut om hon ensam tog en hel vagn för att handla vin, då skulle de säkert tro att hon var alkoholist. En ensam pensionär som dricker bort resten av livet. Nej, en korg fick det bli. Eller skulle hon kanske ta en vagn ändå, korgen blir ju rätt tung om hon lägger i bara två vinflaskor. Vad gör de andra? Astrid spanade vad kunderna gjorde som kom efter henne för att inte göra fel, men det blev ingen ordning med det för en del tog korgar, till och med ungdomarna tog korgar, medans andra unga starka människor tog vagnar.

Astrid suckade. Att det ska vara så svårt att göra rätt, Göran hade vetat hur de skulle göra, då hade hon inte behövt oroa sig. Men Göran fanns inte mer och några barn eller barnbarn att fråga hade hon inte heller. Nej, jag tror jag låter bli vinet.

”Kan jag hjälpa till med något?” En vänlig stämma avbröt Astrids tankar på att gå ut igen och hon möttes av ett vänligt leende från en ung kvinna i Systembolagets dress.

”Tja, eh, jag tror nog inte att jag ska ha något”, sa Astrid och såg lite osäkert på den unga kvinnan.

”Är du säker, annars kan jag varmt rekommendera ett gott rödvin som vi just fått in. Det passar utmärkt till sommarens grillfester. Kom med här så ska jag visa dig.”

Grillfester, Astrid hade inga grillfester. Hon var ensam. Ja, tanken slog henne som ett knytnävsslag i magen. Hon var ensam. Kanske det var dags att bjuda någon på fika, för bjuda på vin, det kan man väl inte göra på en gång?

Den unga kvinnan pratade på och Astrid hörde bara på med ett halvt öra orolig för att svara fel. Hon tog emot vinflaskan och gick till kassan fastän hon egentligen bestämt sig för att inte köpa något vin.

När hon kom ut från Systembolaget tittade hon på klockan och insåg att hon just hade missat en buss. Vad skulle hon göra nu då? Skulle hon ta en fika?

Astrid såg sig omkring. Folk skyndade förbi henne med stressade blickar. Det var ju helg, varför hade folk så bråttom? En mamma drog i sitt barn och ett par diskuterade högljutt om något som inte stämde. Astrid skakade på huvudet och gick sakta framåt medan hon letade med blicken efter ett café.

Där, *Kaffekoppen*, var det inte där det skulle vara så bra latte, vad nu det är. Astrid bet sig i underläppen och stirrade på skylten till caféet. Skulle hon våga gå in? Tänk om det blev fel? Det är säkert fullsatt så här en lördag eftermiddag.

Trots sina funderingar gick hon omedvetet mot caféet och innan hon visste ordet av stod hon vid dörren och öppnade den. En dofta av kaffe, kanel, något sött och varm luft slog emot henne. Caféet var välbesökt men än fanns det flera lediga platser.

”Vad kan jag servera dig idag?”

Astrid såg förvirrat på den unge mannen bakom disken.

”Idag, eh, jag har aldrig varit här förut”, sa Astrid och kände hur kinderna hettade.

”Men då välkomnar jag dig extra. Kanske du vill smaka några av våra specialiteter?”

”Ja, vad är det?”

”Karamell Latte, Kanel Latte, Chai te, varm choklad med marshmallows och till det en kanelbulle, brownie eller kanske en morotskaka. Kan det vara något?”

Astrid stirrade på mannen medan tankarna snurrade i huvudet.

”Eh, jag har hört att latten ska vara bra här”, sa hon lite osäkert och stirrade på de stora tavlorna med priser.

”Jaha, javisst en normal latte då. Small, medium eller large?”

Varför måste de använda engelska? Astrid såg på tavlan med kaffepriserna och small var billigast så hon tog det.

”Någonting till latten?”

”En kanelbulle tack”, sa Astrid och började leta upp pengar ur plånboken. Händerna skakade lite men trots allt var hon mycket nöjd med sig själv. Hon hade beställt en latte utan Görans hjälp.

Hon fick sin latte och kanelbulle på en liten bricka. Först höll hon på att tappa brickan när hon skulle bära sina påsar och den på samma gång. En servitör såg hennes dilemma och sprang snabbt till undsättning innan latten åkte i golvet. Till hennes förtret gjorde uppståndelsen att många blickar vändes mot henne och kinderna hettade när hon äntligen fick en plats vid ett litet runt bord.

Nu då, ska man bara sitta och dricka sin latte och titta på folk? Astrid önskade hon hade haft med sig en bok eller en tidning. Medan hon funderade smakade hon försiktigt på latten. Hon brände sig en aning på tungan men smaken från latten fick henne att glömma att det gjorde ont. Så gott! Kanelbullen var överflödigt för latten var söt och mättande på samma gång. Kanske hon kunde smugla ner kanelbullen i väskan sen?

Astrid studerade omgivningen och besökarna. Det var inte många som satt ensamma, de flesta var i sällskap och det fick henne att känna sig ännu mera ensam. Hon såg tjejerna från bussen. De tittade på henne och verkade diskutera vilt. Vad var det för fel, varför pratade de om henne? Generad tittade Astrid ner i bordet och låtsades pilla på något som inte fanns.

Personen vid bordet bredvid drack ur sitt kaffe och gick därifrån. På bordet hade han lämnat kvar en tidning. Astrid såg sig om och sträckte sig sen efter tidningen. Det var en sån där som delades ut gratis vid tågstationerna och busshållplatserna. Astrid hade aldrig läst en. Hon bläddrade och läste med intresse. Mycket var onödigt, men hon var som fångad av allt skvaller och smaskiga reportage.

Både latten och kanelbullen var slut när hon kommit till sista sidan. Stolar som lät högt när de sköts över golvet, fick henne att titta upp. Flickorna från bussen var på väg därifrån men en var lite långsammare än de andra. Hon tittade mot Astrid och log. När hon närmade sig henne blev Astrid nervös och undrade vad hon gjort för fel. Hade hon satt sig vid någons bord eller tillhörde tidningen kanske flickan?

”Hej”, sa flickan.

”Hej”, sa Astrid och försökte få fram ett vänligt leende. Det såg förmodligen mest konstigt ut då hon kändes sig mycket osäker.

”Jo, vi håller på med ett skolarbete och måste intervjua pensionärer om vad det gör under dagarna.” Flickan rodnade lite och fnissade. ”Är du pensionär?”

Astrid skrattade till.

”Jo, nog är jag det alltid.”

”Vad bra, skulle jag kunna få ringa dig och bestämma en tid för en intervju?” Flickan tog fram sin telefon och började knappa på den.

Astrid väntade på att flickan skulle säga något mera och märkte först efter en stund att hon såg på Astrid.

”Javisst får du det. Du vill kanske ha mitt telefonnummer?”

Flickan nickade och Astrid rabblade upp numret för henne. Flickan knappade snabbt på telefonen och frågade sen efter hennes namn innan hon med ett kort hejdå sprang efter sina vänner.

Astrid kände sig med ens lycklig, stark och orädd. Hon hade vågat mycket idag. Belåten lämnade hon caféet och tog bussen hem.

Under kvällen gick hon runt i huset och sjöng lite för sig själv medan hon plockade undan efter kvällsmaten. Stärkt av lyckokänslan ringde hon upp en väninna.

”Greta”, svarade väninnan som vanligt i telefonen.

”Hej Greta, Astrid här. Hur mår du?”

”Ja, du vet, de vanliga krämporna och Arne, han har gjort illa foten, så nu måste jag sköta allt själv. Ja och Annelie, min dotter du vet, hon ligger med halsfluss så nu är barnbarnen här.”

Astrid lyssnade och himlade med ögonen åt Gretas svada.

”Men då vet jag vad du behöver. En fika”, avbröt Astrid Gretas klagolåt.

”En fika? Hos dig?”

”Nej på stan. Det finns ett jättemysigt café i stan som heter *Kaffekoppen*.”

”Nej men vet du vad, Astrid. Inte kan jag gå och fika på stan. Nej, det är bara för ungdomar. Vem ska då ta hand om Arne har du tänkt dig, barnbarnen kanske?” Greta skrattade.

Astrid suckade och avslutade samtalet med att önska Arne och Annelie god bättring. Hon funderade och ringde sen upp Johanna.

”Nej men hej Astrid, vad trevligt att du ringer. Kan jag hjälpa dig med något?”

Samma sak, alltid trodde Johanna att Astrid behövde hjälp med något. Men om sanningen skulle fram så brukade hon faktiskt ringa Johanna bara när hon behövde hjälp med något.

”Jag undrar om du vill ta en fika med mig.”

Johanna tystnade kort.

”En fika. Har du bakat?”

”Nej, en fika på stan. Har du smakat en latte någon gång?”

”Fika på stan, latte. Vad har det tagit åt dig Astrid?”

Astrid hörde att någon pratade i bakgrunden hos Johanna.

”Du jag måste lägga på nu, men vi kan väl dricka kaffe hemma hos dig någon dag. Vi hörs.”

När Johanna lagt på satt Astrid kvar med luren i handen och stirrade ut genom fönstret. Ingen hade tid längre, alla var så upptagna med sitt. Hon funderade på om hon skulle ringa Ingegärd, men tänkte att det nog inte var någon idé.

Kvällen blev som vanligt. Hon tittade på nyheterna och ett trädgårdsprogram. Var det inte det så var det matlagningsprogram, antikrundan eller något med musik. Astrid var less, hon ville uppleva något nytt. Nu när hon vågat så mycket idag, kände hon sig modigare och starkare.

Trots det tog snart kvällströttheten över och hon gäspade stort medan hon stängde av TV:n. Efter att ha kontrollerat spisen och kaffekokaren gjorde hon sig iordning för natten och kröp sen ner i sängen. Den kändes tom i natt utan Göran. Ibland saknade hon honom jättemycket, speciellt när hon hade något att berätta, som ikväll. Han skulle ha lyssnat, nickat, skrattat med henne och sen klappat henne på handen innan han tog sig an kvällens korsord. Astrid suckade och strök bort en envis tår som letat sig ut. Sen la hon sig ner och somnade medan hon tänkte på fikaten på café *Kaffekoppen*.

Söndagen började med att hon vaknade till ett dundrande åskväder. Regnet smattrade på fönsterblecket och hela världen verkade grå. Gårdagens glädje över det hon vågat var som bortblåst och tristessen la sig som ett lock över henne.

I badrummet studerade hon sin spegelbild och såg en trött och grå kvinna utan glans i ögonen. Men vad spelar det för roll, ingen såg ju henne. Hon var för gammal för att gå och fika på stan, det hade väninnorna gjort märkbart och tokig var hon också, med sina idéer.

”Toktant”, sa hon till sin spegelbild.

Kaffekokaren puttrade och hon hade dukat fram smör, bröd och ost på bordet. Ute fortsatte regnvädret. Ensamheten smög sig oundvikligt på. Hon som aldrig trott att hon skulle bli ensam, hon var rädd för att bli ensam. Det bästa hon visste var att ha folk omkring sig, men det var som om när Göran försvann, så försvann alla vänner också. De ville inte vara till besvär, inte störa. De var rädda, tänkte hon. Rädda för att lyssna på en gammal tant som är rädd för att bli ensam, rädd för att inte passa in och rädd för att göra fel.

Kaffet var klart så hon hällde upp en kopp, bredde två smörgåsar och satte sig vid köksbordet och försökte lösa ett korsord men tankarna som for i huvudet fick henne att tappa koncentrationen.

Hon gav upp och plockade ihop frukosten istället. Hällde upp en till kopp kaffe och ställde sig vid fönstret. Regnet gjorde att det var svårt att se ut så efter ett tag gav hon upp. Kanske det var dags att röja ut Görans kläder nu. Hon hade dragit på det men det måste ju göras.

Efter att ha bytt från nattlinne till ett par slitna mjuka byxor och en tröja öppnade hon Görans skåp. Doften som slog emot henne fick henne att dra efter andan och svälja en hård klump i halsen. Det var Görans doft.

Hon drog ut skjortor och byxor, tröjor och underkläder tills allt låg i en hög på golvet. Sen hämtade hon säckar ur städskrubben och slängde ner allt i dem.

I badrummet fyllde hon skurhinken med varmt vatten och skvätte i lite såpa. Hon bar in hinken till sovrummet och skurade av alla hyllor i Görans skåp.

Efteråt, när hon burit ut alla säckar i hallen var hon helt slut, både känslomässigt och fysiskt. Musklerna värkte och huvudet kändes tungt. Skulle det någonsin kännas bättre?

Telefonen ringde.

”Astrid”, svarade hon.

”Hej Astrid, det är Lovisa.”

Astrid funderade. Rösten kändes på något vis bekant men inte namnet.

”Vi träffades igår, jag ringer angående intervjun.”

Nu kom hon på det, flickan från caféet.

”Hej Lovisa.”

”Jo, jag tänkte, kanske vi kan träffas imorgon så jag kan intervjua dig. Förresten så har jag två kompisar som gärna också skulle vilja ställa några frågor. Går det bra?”

”Det går bra det. Var vill ni ses?”

”Vi kan väl ta en fika på *Kaffekoppen* på eftermiddagen. Deras latte är helt fantastisk.”